

KŘES•ANSKÉ OKÉNKO

Jsou prázdniny – hurááá!!!

Příležitost k rekreaci a odpočinku, zapomenout na starosti, podívat se na dosud neznámá místa, navštívit nějaký hrad nebo zámek nebo nějakou katedrálu a kostel a mnoho dalšího a dalšího... to vše nabízí příjemné dny volna. Snad přijde vhod několik následujících řádků o tom, jak se zachovat na posvátných místech.

Způsoby chování, a• už dobré nebo špatné, nejsou nikdy soukromou záležitostí, nýbrž vyjadřují kulturní stav společnosti. Totéž platí pro „chování“ v kostele. Vede to k zamyšlení, když náboženské „způsoby“ ztrácejí svůj vliv a nerespektují je již ani věřící v posvátných prostorách. Pravidla slušného chování dosloužila. Od generace '68 začala být pokládána za „represivní“ a ztratila svůj účinek. Od té doby je přípustné jít polévku vidličkou a jít do divadla v cvičebním úboru. Žvýkat žvýkačku v divadle nebo ve třídě se stalo soukromou záležitostí stejně jako baseballová čepice ve škole. Dobré způsoby přestaly existovat. Ale *dnes už mají opět konjunkturu*. V některých zemích uvažují o tom, že zavedou pravidla slušného chování jako školní předmět. I když k tomu třeba nedojde, jsou pedagogové přesvědčeni, že naučit se dobrým způsobům je pro budoucnost žáků stejně potřebné jako naučit se pravidlům pravopisu. Také pro kostely platí odedávna pravidla chování. Při papežských nebo biskupských návštěvách a při styku s kněžími ve veřejných prostorách se ještě praktikují. Oslovování a gesta se liší od všedních oslovení a gest. Především v jižních částech Evropy je to velmi zřejmé. Navštívíte-li kostel a především velkou katedrálu v jižní Evropě, máte dobrý pocit posvátného prostoru. Při jejich návštěvě ví i občan ze severu, že nemůže dovnitř vstupovat v jakémkoliv oděvu. Krátké kalhoty, holá ramena, hluboké dekolty či čepice na hlavě zde nestří. Nejčastěji obdrží návštěvník plastickou pláštěnku, která přikryje nahé části těla. Můžeme se nad touto přísností usmívat, ale pravdou zůstává, že každé místo má své specifické oblečení. To platí pro pláž, školu i di- vadlo. Školní vyučování předkládá nejen věcné souvislosti, ale jeho součástí je i výchova vhodného chování. K dovednosti číst patří také dovednost přečíst text na veřejnosti. K úvaze o etických a mravních obsazích patří i dovednost mravně se chovat. Rovněž náboženství má své vyjadřovací formy, které musí znát a ovládat i školáci. Praktickou zkouškou takových znalostí je chování v chrámovém prostoru. Kostel, kde se učíme víře, není pouze místem, kde poznáváme obrazy, předměty zbožnosti a zna- mení víry. Je místem, kde se také učíme, jak se chovat. Jestliže doma či ve škole existují pravidla chování, pak určitá pravidla platí i pro posvátné prostory. Některá z nich si tedy můžeme vyjmenovat: Chrámový prostor jako dům Boží má svou důstojnost. S touto důstojností je neslučitelné např. cumláni lízátek nebo žvýkání žvýkaček. *Oděv: Důstojnost tohoto prostoru vyžaduje přiměřený oděv.*

Klobouky a čepice: Tradice v našich společenských pravidlech předpokládá, že muži a chlapci v uzavřených prostorách a při zdravení nemají na hlavách klobouky a čepice. To je gesto zdvořilosti a úcty. Pro chování v chrámu platí: chlapci a muži sejmou před vstupem do kostela klobouky a čepice. Dívky a ženy pokrývky ponechávají na hlavě. To je pozůstatek tradice, že ženy své vlasy zahalují. Proto v dřívějších dobách ženy ve věku na vdávání musely nosit na hlavě šátek. Tento obyčej se udržel i z praktických důvodů. V jižních zemích si ženy, které přicházejí bez pokrývky hlavy, při vstupu do chrámu pokládají na hlavu alespoň šátek nebo lehký závoj. *Znamení kříže*, při kterém se vyslovuje „Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého“, je základní úkon modlitby. Začínáme a končíme tak každou modlitbu. Vyjadřuje se tak znak kříže. Pro křes•ana je znamením požehnání. *Pokropení svěcenou vodou*: Při vstupu do kostela se namočí špičky prstů v kropence se svěcenou vodou a pak se dělá znamení kříže. Připomínáme si tím svůj křest, který nás uvedl do společenství církve. Toto gesto se opakuje při opuštění kostela. Připomínáme si, že jsme křes•any i mimo kostel ve světě.

Přiměřená chůze: Rychlá chůze a běhání je nevhodné. Přítomnost na posvátném místě má ovlivnit každý pohyb.

Pokleknutí - směrem ke svatostánku, který označuje věčné světlo. Dáváme tím najevo, že chápeme chrám jako zvláštní místo přítomnosti Ježíše Krista v Nejsvětější Svátosti oltářní, a tu- to víru vyznáváme. Pokleknutí je v mnoha kulturách znamením podřízenosti a uznáním svrchovanosti toho, před kým klekáme.

Podobně *klečení* je znamením úcty, pokory a podřízenosti. Protože se modlitba má konat se vši pokorou, je klečení nejpůvodnějším a nej- přiměřenějším při modlitbě. Zvláště při Mši svaté počínaje proměňováním je klečení projevem klanění a úcty Ježíši Kristu, který sestoupil na oltář, aby se za nás obětoval a nám se daroval. Pokleká se po Sanctus.

Mlčení: Mlčení je projevem úcty a pozornosti. Proto v kostele vždy platí příkaz mlčení. Je to nejen pozornost a ohleduplnost k ostatním, kteří se v tomto prostoru soustředěně modlí. Je to především základní projev úcty k pří- tomnému Bohu.

Držení rukou: Při jednom způsobu prsty zapadají do sebe, při druhém se dlaně s na- taženými prsty přikládají k sobě. Oba jsou rovnocenné.

Modlitba: Při každém i krátkém pobytu v chrá- mě by měl návštěvník setrvat alespoň v krátké modlitbě. Doporučuji se vlastní modlitby nebo Otče náš spolu se Zdravas Maria.

Všechny tyto projevy mají být vnějším projevem vnitřního postoje úcty a pokory, které vyrůstají z živé víry. Proto i výchova dětí k správnému chování v chrámu musí začít s předáváním víry vštěpováním vnitřního přesvědčení, že kostel je v prvé řadě místem, kde skutečně přebývá náš Pán, kde se s ním můžeme osobně setkat, klanět se mu a roz- mluvat s ním. Vhodné způsoby a projevy pokorné úcty jsou také estetickým projevem křes•anské důstojnosti - že totiž můžeme náležet k Jeho lidu. Nejsou tedy jen soukromou záležitostí, ale výrazem společenského a kul- turního stavu společenství a současně nás

disponují k zaujetí odpovídajících vnitřních postojů, o nichž vydávají přesvědčivé svědectví. zdroj:

<http://www.opatbrno.cz/index.htm>

Oslava Božího Těla v Horšovském Týně 2010 z pohledu návštěvníka.

Byl jsem pozván, aby pomohl se stavbou oltářů, vnímal jsem radostnou atmosféru a aktivity všech, kteří pro toto „Jednodenní bláznovství k oslavě Boží přítomnosti v Eucharistii“ byli ve hře. Každý svým vlastním způsobem. Od způsobu, jakým byla tato akce prezentována v městském rozhlasu, přes preludování varhanice před slavnostní Mší, které jakoby vtahovalo kolemjdoucí do kostela, přes všechny ty nádherné oltáře, které byly s takovou láskou šlechtěny do poslední chvíle, přes osobitý oltář v zámku, který svým pojetím a brilantností jakoby vybočoval a přesto ji vzácně doplňoval, přes hudebníky, kteří v průvodu hráli, přes nádherný citlivý zpěv ženského sboru, přes policistu, který řídil dopravu, přes nostalgickou účast bývalých osadníků z Německa atd. atd. Když jsme po večeři vycházeli z restaurace, zjistil jsem s údivem, že vše bylo perfektně uklizeno, jako se v divadle zatáhne opona, když představení skončilo. Skončilo? Nikoliv, bude ještě dlouho doznívat v mé mysli. Mimořádný Boží dar nádherného počasí, slavnostní Mše a pře- devším nádherné fanfáry v okamžiku, kdy kněz zvedl ozdobenou monstranci nad hlavu, aby ji takto nesl v průvodu, ve mně evokovalo mimořádné vědomí Boží přítomnosti, které mě neopustilo během celého průvodu. Jak jsem se díval na monstranci nad hlavou kněze, uvědomoval jsem si, že se Bůh chce v této chvíli s námi setkat a být oslaven také tímto mimořádným způsobem. On ví, co nás vůči Jeho lásce blokuje, ale miluje nás i v této naší ubohosti a přijímá tuto naši nedokonalou chválu prostě proto, že nás všechny miluje jako své děti, které vykoupil svou Krví. Před oltářem v zámku mne najednou napadlo, že mé víře v Boží přítomnost na této slavnosti mi zásadním způsobem pomáhá víra tohoto faráře. V restauraci jsem se dozvěděl, že vtipákové o něm mluví jako o knězi, který váží 40kg i s pos- telí, ale bez jeho víry by sebekrásnější vyz- dobené oltáře byly jen nádhernou podívanou bez duchovní síly a přesvědčivosti, na kterou člověk musí odpovědět, i kdyby nechtěl. Představení tedy skončilo, ale město i naše srdce byly Bohem mimořádným způsobem požehnány, a to není malá věc! Ájá se těším na příští rok, kdy - dá-li Pán - bych rád přijel na tuto slavnost znovu a snad i s otevřenějším srdcem.

Poznámka k týdně „Ptáci v ohrožení“

Minulý týden jsem měla možnost neplánovaně poslouchat (při jízdě autem) opravdu zajímavý pořad o problémech s ptáky, kteří hnízdí na fasádách budov, často historických, a vůbec o jejich hejnech, která představují pro města a obce závažné potíže. Konkrétně bylo interview zaměřeno na problematiku holubů. Už po krátké chvíli, co jsem pořad o trablech s holubou

Pokračování na str. 6